

פאתי הנהר

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

לקט פירושים מתוך שיעור פרשת שבוע
בביהכ"ס "דברי שיר" רח' זכריה 4 ב"ב יום חמישי בשעה 22:00

גליון מספר 132

כי תשא תש"ע

ממנו ואולם נלחם אתם במישור אם לא נחזק מהם", וזהו שאמרו שבמישור אינו יכול רק בהרים.

ובהזדמנות אחרת אמר הרב כי יש בחז"ל על אתר, שב"הרים" קאי על הר סיני, שלא קיימו מה שניתן בהרים.

"ויקח את העגל וגו' וישרוף באש" (לב כ)

הקראי אהרון בן יוסף שלח את ספרו "המבחר" אל הרמב"ן (רבינו משה בן נחמן). עיין הרמב"ן בספר ומצאו מלא וגדוש כפירה ומינות. דן את הספר לשריפה וכתב למחבר: "וישרוף משה את העגל אשר עשה אהרן". ("על התורה")

"אנא חטא העם הזה חטאה גדולה" (לב לא)

השאלה ברורה - מדוע משה רבינו מוצא לנכון לדבר בכיכול נגד עם ישראל.

ומסביר בספר "ירך יעקב" על פי מה שאמרו חז"ל בפרק קמא של מסכת ע"ז דף ד' עמ' א': לא היו ישראל ראויים לאותו מעשה שנאמר מי יתן והיה לבבם זה וגו' אלא שאם חטאו ציבור אומרים להם כלך אצל ציבור וכו'. כלומר, שחטא זה שבא לישראל היה כדי שילמדו לעשות תשובה גם כשציבור שלם חטא.

וזה מה שאמר משה רבינו "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה" חטא זה שעשו אינו ראוי להם, גדול הוא מהם, ועל כרחך לא חטאו בו אלא כדי ללמד דרך תשובה לציבור.

"ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת" (לב לב)

בספר "התלמיד הגדול" והובאו הדברים בספרו של הרב פרלוב "אוצרות צדיקי וגאוני הדורות": הנה משה רבינו ע"ה טען בתפילותיו למה יאמרו מצרים וגו', ויש פתרון פה להשיב על זה דלא איכפת ליה להקב"ה מה

"העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממחצית השקל" (ל טו)

פירש רש"י שיש כאן ג' תרומות: א. תרומת הדמים - כל אחד מחצית השקל. ב. קרבנות ציבור - כל אחד מחצית השקל. ג. תרומת המשכן - כל אחד כמה שנדבו ליבו.

אומר הרב אלעזר רובין בספרו "זכרון אלעזר" בדרך צחות יש לפרש מדוע אצל האדונים והקרבנות נאמר העשיר לא ירבה, ומדוע באמת שלא יתן כל אחד כמה שירצה? אלא, שמא ימצא עם הארץ שנתן הרבה ויבוא בטענות ויגיד דעות למה מאבדים את כספו ושמים על הארץ אדני כסף, זה הרי ממש בזבזו. על הארץ מספיק אדני נחושת. כמו כן יבוא בטענות מדוע מעלים עולה כליל לה'. רק לשרוף? ... על כן, כל אחד נתן רק חצי שקל ואז בשביל חצי שקל לא יבוא לצעוק ולא להתרעם ולא להגיד דעות. אבל בשביל ליפות את המשכן יכול כל אחד לתת הרבה כי כדי ליפות ביה"כ וארון הקודש וכדו', לזה כל אחד מסכים אפילו בהרבה כסף...

"ויאמרו אליו קום עשה לנו אלוהים אשר ילכו לפנינו" (לב א)

ברשימות הגאון ר' אריה לייב בנו של החפץ חיים נכתב: לימד זכות על כלל ישראל, לפנים לא רצו להמתין איזה שעות על משה רבינו שעלה למרום, ואמרו אליו קום עשה לנו אלוהים אשר ילכו לפנינו. ומה אנו רואים בדורות שלאחריהם, אבותינו ואנו ממתינים על משיח אלפים שנה ולא נסוג אחור לבנו ח"ו מאחרי אלוהינו.

"להרוג אותם בהרים" (לב יב)

בספר "דרך שיחה" כותב: אמר הרב שליט"א: מהו "ההרים"? ואם רוצה להרגם למה לא יהרגם במצרים? אכן יש לומר עפ"י הכתוב במלכים (א' כ', כ"ג) "ועבדי מלך ארם אמרו אליו אלוקי הרים אלוקיהם על כן חזקו

רחמים, שהרי אמת פירושה שהקב"ה הולך לפי הדין?!
ותירץ עפ"י מעשה, שפעם בא לפני האדמור איש אחד
לבוש בגדים חשובים של אדמורים ומתנהג ונראה
כצדיק. אבל הכיר בו רבי מאיר זצ"ל שאין תוכו כבדו,
ובפנימיותו הוא איש חוטא. ואז אמר שבוה מתבטאת
מידת הרחמים של האמת. כי הרי כידוע הקב"ה
מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, והנה אדם כזה
שרוצה שיחשבו שהוא צדיק, אם ילך איתו הקב"ה כפי
מה שהוא רוצה הלא לא יהיה קץ למידת הדין המתוחה
נגדו, מפני שהוא "צדיק" אבל הקב"ה ברחמיו הולך לפי
האמת שאדם זה הדיוט הוא, וממילא מרחם עליו.

"וימחר משה ויקוד ארצה" (לד ח)

אומר ה"כלי יקר" מדוע מחר משה. אלא, כיון שראה
משה שהקב"ה הולך ומוסיף דור ועוד דור. "פוקד עוון
אבות על בנים ועל בני בנים, על שלשים ועל רבעים"
היה מתירא פן יוסיף עוד כמה דורות. על כן, "וימחר
משה ויקוד ארצה וישתחו".

פרשת פרה

**"ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום
אשר לא עלה עליה עול"**

שלושה תנאים הם, אומר בעל "שמלת בנימין" לקיים
מצוה כתיקונה. א. תמימה – לעשותה בלב שלם
ובתמימות ללא חקירות ופלפולים אלא מצוה לשמה. ב.
אשר אין בה מום – שתהא המצוה שלמה ולא לחצאים
ולרבעים בלי חסרונות ומגרעות פגיונות וסירחות. ג.
אשר לא עלה עליה עול – שלא תהיה המצוה כמעמסה
עליו, עול כמצות אנשים מלומדה אלא יעשנה בנפש
חפצה ובשמחה מחודשת.

"אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול"

אומרים בשם הקוצקער אם יש אדם שחושב שאין בו
מום, סימן מובהק הוא שעוד לא עלה עליו עול...

יאמרו אחרים, אמנם נגד זה יש להשיב ממקרא אחר
(שמות יא, ב) דבר "נא" באזני העם וישאלו איש מאת
רעהו וגו' ופרש"י אין נא אלא לשון בקשה ובבקשה ממך
הזהירים על כך שלא יאמר אותו צדיק אברהם, ועבדום
וענו אותם קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא
קיים בהם. ע"כ. הרי שמדותיו של הקב"ה להעמיד
דברו שלא יאמרו אחרים. וזהו שטען משה "ועתה אם
תשא חטאתם" מוטב, "ואם אין מחני נא" צריך אתה
למחות אותה בקשה דבר "נא" באזני העם שלא יאמרו
אותו צדיק וכו'.

**"משה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה והיה כל
מבקש ה' יצא אל אהל מועד אשר מחוץ למחנה" (לג ז)**

בספר "ליקוטי בתר ליקוטי" מביא בשם הרב הגאון
מאונסדורף זצ"ל: כונת הכתוב אפשר לומר על דרך
המוסר, הנה לרגלי חטא העגל נתברר למשה כי ישנם
צבועים שלמראה עין הם כשרים ולבם בל עמם, לכן
התחכם משרע"ה ונטה אוהלו מחוץ למחנה, ואז רק
האנשים שתוכם כברם נשאו נפשם ללכת גם מחוץ
למחנה, כי לא חשו על טרחתם, לא כן הצבועים לא באו,
וזה שסיים הפסוק כי אז רק כל מבקש ה' היינו בלב
שלם יצא אל אוהל מועד אף שהוא מחוץ למחנה.

ובזה מובן מאמרם שביום שסלקו את שומר הפתח
וניתן רשות לכל תלמיד ליכנס, נתוספו ספסלים
בביהמ"ד, ולא נאמר שנתוספו תלמידים, אבל בשעה
שבאו רק התלמידים שתוכם כברם לביהמ"ד המה
עמדו לשמוע תורת רבם ולא שאלו ספסלים, אבל
כשנכנסו גם תלמידים שאין תוכם כברם, נשמע קול
זעקה שחסרים ספסלים כי עבורם היתה העמידה
למשא ורצו לישב, והיה הכרח להוסיף ספסלים.

"ארץ אפיים רוב חסד ואמת" (לד ו)

בספר "דברי מאיר" מביא בשם האדמו"ר רבי מאיר
מפרימישלן שמקשה דלכאורה מידת אמת אין בה

